

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 203/2021-63

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavných sťažnostiach sťažovateľky **LITA, autorská spoločnosť**, Mozartova 9, Bratislava, IČO 00 420 166, zastúpenej JUDr. Dagmar Kubovičovou, advokátkou, Námestie Biely kríž 3, Bratislava, a sťažovateľky **Slovak Telekom, a. s.**, Bajkalská 28, Bratislava, IČO 35 763 469, zastúpenej advokátskou kanceláriou HUSAR AND PARTNERS, S. R. O., Vojenská 14, Košice, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Ivan Husár, proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I č. k. 12 Ca 19/2019 z 15. februára 2021 takto

rozhodol:

1. Uznesením Okresného súdu Bratislava I č. k. 12 Ca 19/2019 z 15. februára 2021 **boli porušené** základné právo sťažovateľky LITA, autorská spoločnosť, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesením Okresného súdu Bratislava I č. k. 12 Ca 19/2019 z 15. februára 2021 **boli porušené** základné práva sťažovateľky Slovak Telekom, a. s., na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, na rovnosť účastníkov konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
3. Uznesenie Okresného súdu Bratislava I č. k. 12 Ca 19/2019 z 15. februára 2021 **zrušuje a vec vracia** Okresnému súdu Bratislava I na ďalšie konanie.
4. Okresný súd Bratislava I **je povinný** nahradiť sťažovateľke LITA, autorská spoločnosť, trovy konania **691,34 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Okresný súd Bratislava I **je povinný** nahradiť sťažovateľke Slovak Telekom, a. s., trovy konania **691,34 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľiek a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka LITA, autorská spoločnosť (ďalej aj „LITA“), sa ústavnou sťažnosťou doručенou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 9. marca 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 12 Ca 19/2019 z 15. februára 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“), ktorým okresný súd nepripustil vstup LITY do napadnutého konania. Navrhuje, aby ústavný súd vyslovil porušenie jej označených práv napadnutým uznesením okresného súdu, zrušil ho a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Zároveň navrhuje, aby jej ústavný súd priznal náhradu trov konania. LITA tiež navrhla, aby ústavný súd rozhodol aj o odklade vykonateľnosti napadnutého uznesenia a zároveň o dočasnom opatrení, ktorým by prikázal okresnému súdu prerušiť napadnuté konanie do rozhodnutia o jej sťažnosti vo veci samej.

2. Sťažovateľka Slovak Telekom, a. s. (ďalej aj „Slovak Telekom“, spolu aj „sťažovateľky“), sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 22. marca 2021 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy, základného práva podľa čl. 36 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu. Slovak Telekom navrhuje, aby ústavný súd vyslovil porušenie jej označených práv napadnutým uznesením okresného súdu, zrušil ho a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Slovak Telekom zároveň navrhuje, aby jej ústavný súd priznal náhradu trov konania.

3. Ústavný súd na neverejnom zasadnutí pléna konanom 14. apríla 2021 rozhodol uznesením sp. zn. PLs. ÚS 32/2021 o spojení označených ústavných sťažností na spoločné konanie.

4. Ústavný súd následne prijal uznesením č. k. II. ÚS 203/2021-22 z 21. apríla 2021 ústavné sťažnosti oboch sťažovateľiek v celom rozsahu na ďalšie konanie. Zároveň označeným uznesením rozhodol aj o dočasnom opatrení, ktorým prikázal okresnému súdu prerušiť predmetné konanie do právoplatnosti skončenia konania o ústavnej sťažnosti.

5. Podstatou oboch ústavných sťažností je tvrdenie sťažovateľiek o porušení ich základného práva na inú právnu ochranu, ku ktorému malo dôjsť procesným rozhodnutím okresného súdu o návrhu

žalobcu na nepripustenie vstupu sťažovateľky LITY ako intervenienta na strane sťažovateľky Slovak Telekom do napadnutého konania. Obe sťažovateľky sú toho názoru, že ide o rozhodnutie, ktoré je spôsobilé ovplyvniť priebeh konania a má závažný dopad na právne postavenie oboch sťažovateľiek. Poukazujú aj na to, že ide o ojedinelé rozhodnutie, pretože v skutkovo a právne identických sporoch všeobecné sudy opakovane právoplatne rozhodli, že vstup LITY ako intervenienta je v rovnakých sporoch prípustný, keďže môže mať vplyv na ich právne postavenie a ich vzájomné vzťahy. Sťažovateľka Slovak Telekom nad rámec uvedeného namietala aj porušenie svojho základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy z dôvodu neumožnenia zaujať stanovisko k návrhu žalobcu z 8. decembra 2020, čo sa týka nepripustenia intervenienta (LITY) do konania.

6. Sťažnostná argumentácia oboch sťažovateľiek je v princípe zhodná. Poukazujú na to, že ide spor týkajúci sa nárokov z kolektívnej správy pri káblvej retransmisii. Žalobcom v predmetnom spore je Slovenská asociácia producentov v audiovizii (ďalej len „SAPA“), ktorá ako organizácia kolektívnej správy žaluje Slovak Telekom o vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 6 313 653 eur s príslušenstvom z titulu nevyplatených nárokov z kolektívnej správy. SAPA tvrdí, že Slovak Telekom káblvou retransmisiou šíri audiovizuálne diela, ktoré v rámci oprávnenia výkonu kolektívnej správy zastupuje SAPA a vyberá odmeny v prospech nositeľov práv. Slovak Telekom, ako aj LITA, vychádzajúc z obsahu uplatneného nároku, okrem iného namietajú, že časť žalobou uplatneného nároku proti Slovak Telekom sa týka majetkových práv, ktoré už sťažovateľka Slovak Telekom vysporiadala na základe dohody o urovnaní a hromadnej licenčnej zmluvy s LITOU, ako aj s ostatnými organizáciami kolektívnej správy. Konkrétne sa to týka uplatneného nároku na odmenu za udelenie súhlasu na použitie audiovizuálneho diela podľa § 19 ods. 3 zákona č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „autorský zákon“). Slovak Telekom v prebiehajúcom konaní tvrdí, že tento nárok vzhľadom na rovnaké oprávnenie LITY na výkon kolektívnej správy vo vzťahu k odmene za udelenie súhlasu na použitie audiovizuálneho diela bol pre rozhodné obdobie vysporiadaný hromadnou licenčnou zmluvou, preto oznámenie LITY o vstupe do prebiehajúceho konania ako intervenienta na strane Slovak Telekom považovala za dôvodný, pretože LITA má preukázateľne právny záujem na výsledku sporu. LITA v tejto súvislosti tvrdila, že prípadne vyhovie žalobe SAPY vo vzťahu k týmto nárokom bude mať vplyv na jej právne postavenie vo vzťahu k Slovak Telekom, keďže Slovak Telekom všetky majetkové nároky z titulu použitia audiovizuálnych diel (a to aj v oblasti káblvej retransmisie) už na základe hromadnej licenčnej zmluvy vysporiadala, preto jej hrozí sekundárny spor so Slovak Telekom, v ktorom by boli riešené jej hmotnoprávne vzťahy so Slovak Telekom. Je teda zrejmé, že výsledok sporu má potenciálne vplyv na jej hmotnoprávne vzťahy so žalovanou Slovak Telekom (jej prípadné bezdôvodné obohatenie na úkor Slovak Telekom). Vychádzajúc z uvedeného, obe sťažovateľky sú toho názoru, že okresný súd rozhodol o nepripustení sťažovateľky LITY do prebiehajúceho konania arbitrárne, keď dospel k záveru, že LITA nepreukázala právny záujem na výsledku sporu, pretože vyhovujúci rozsudok vo veci samej ju nie je spôsobilý akokoľvek ovplyvniť, čo je vecne nesprávny záver nemajúci oporu v rozhodných skutkových okolnostiach, ktorými obe sťažovateľky v rámci prebiehajúceho konania argumentovali. Tvrdia, že z obsahu napadnutého uznesenia nie je zrejmé, akými predpismi sa okresný súd riadil, keď dospel k záveru, že LITA nepreukázala právny záujem na výsledku sporu.

Odôvodnenie napadnutého uznesenia považujú za nedostatočné a arbitrárne, keď sa okresný súd v odôvodnení svojho napadnutého uznesenia nevysporiadal s relevantnými argumentmi sťažovateľov, namietanými skutkovými okolnosťami, ako aj nimi predloženými dôkazmi. V dôsledku toho sú sťažovateľky presvedčené, že okresný súd napadnutým uznesením neprípustným spôsobom zasiahol do ich označených práv. Sťažovateľka Slovak Telekom navyše namieta aj porušenie svojho práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, ktoré odôvodnila procesne nesprávnym postupom okresného súdu spočívajúcim v odňatí možnosti zaujať stanovisko k návrhu SAPY na nepripustenie intervenienta, ktoré bolo Slovak Telekom doručené až spolu s napadnutým uznesením okresného súdu. Sťažovateľka Slovak Telekom je toho názoru, že tým došlo k porušeniu zásady kontradiktórnosti konania a s ňou súvisiacej rovnosti zbraní, keď jej bola reálne odňatá možnosť ovplyvniť napadnuté uznesenie okresného súdu svojou reakciou a argumentáciou k argumentácii protistrany (SAPA).

7. Ústavný súd po prijatí sťažností sťažovateľiek 11. mája 2021 vyzval okresný súd na vyjadrenie sa k vecnej stránke prijatej ústavnej sťažnosti a oznámenie, či súhlasí s upustením od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti. V ten istý deň zároveň upovedomil zúčastnenú osobu SAPU o práve vyjadriť sa k prijatej sťažnosti.

II.

Vyjadrenie okresného súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľiek

II.1. Vyjadrenie okresného súdu:

8. Vyjadrenie okresného súdu č. k. 1 SprV 214/2020 z 24. mája 2021 spolu so súdnym spisom boli ústavnému súdu doručené 31. mája 2021. Okresný súd vo svojom vyjadrení vyslovil súhlas s upustením od ústneho pojednávania vo veci a v podstatnom uviedol, že *«vzhľadom na priložené vyjadrenie zákonnej sudkyne a upovedomenie o spôsobe vybavenie sťažnosti zo dňa 17. 03. 2021 1 SprV/117/2021 nepovažujem za potrebné sa k veci ďalej vyjadrovať...»*.

9. *Z predloženého upovedomenia o spôsobe vybavenia sťažnosti, ktorým bol namietaný procesný postup súdu spočívajúci v nedoručení návrhu žalobcu (SAPA) na nepripustenie vstupu intervenienta do prebiehajúceho konania pred vydaním napadnutého rozhodnutia okresného súdu o vstupe LITY do konania, okresný súd v podstatnom uviedol, že sťažnosťou je namietaný procesný postup zákonného sudcu, preto je sťažnosť neprípustná, a preto sa okresný súd nemôže vyjadriť k procesnoprávnemu postupu sudcov v konkrétnych súdnych konaniach.*

10. *Z vyjadrenia zákonnej sudkyne vyplýva, že zákonná sudkyňa prerušila konanie na základe oznámenia LITY o podaní ústavnej sťažnosti z dôvodu, že nepovažuje za správne a hospodárne pokračovať v prejednávaní sporu, pokiaľ je sporné účastníctvo na tomto spore. Pokiaľ ide o námietku nedoručovania návrhu žalobcu (SAPY) na nepripustenie LITY do konania, zákonná sudkyňa uviedla, že vzhľadom na koncentráciu konania a skutočnosť, že LITA odôvodnila potrebu*

svojho vstupu do konania už v samotnom oznámení o vstupe do konania, zákonná sudkyňa nepovažovala za potrebné a účelné opätovne vyzývať LITU na vyjadrenie k takémuto návrhu. V závere zákonná sudkyňa zotrvala na správnosti svojho rozhodnutia ako vecne správneho aj v kontexte dôvodov uvedených v oboch ústavných sťažnostiach sťažovateľiek.

II.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby SAPA:

11. Zúčastnená osoba na výzvu ústavného súdu reagovala elektronickým podaním doručeným ústavnému súdu 21. mája 2021, v ktorom v podstatnom uviedla, že vo vzťahu k sťažovateľke LITE je potrebné obsah jej sťažnosti vnímať ako subjektívnu nespokojnosť s procesným rozhodnutím. Podľa názoru SAPY okresný súd jasne, vecne a pomerne racionálne odôvodnil svoj procesný postup a skutočnosť, prečo nepovažoval vstup tejto sťažovateľky ako intervenienta na stranu žalovaného za prípustný. Argumentáciu sťažovateľky LITY považuje za zmätočnú, pretože sa spor „snaží presunúť do roviny, kedy by sa malo údajne rozhodovať o tom, či žalovaný (Slovak Telekom, a. s.) má platiť odmeny zúčastnenej osobe alebo sťažovateľke, čo nie je pravdou a v zásade má povinnosť uhrádzať odmeny obom organizáciám kolektívnej správy (zúčastnenej osobe z dôvodu uplatnenia zákonnej fikcie podľa § 86 AZ, sťažovateľke za autorov, ktorí zákonnú fikciu v § 86 AZ vylúčili).

Slovak Telekom, a. s. ako prevádzkovateľ káblovej retransmisie má povinnosť uhrádzať odmenu a primeranú odmenu v zmysle Autorského zákona zúčastnenej osobe bez ohľadu na to, či uzavrel s inými organizáciami kolektívnej správy licenčnú zmluvu...

Dovolíme si tiež uviesť, že žalovaná suma v konaní na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 12 Ca 19/2019 je z prevažnej časti v zmysle sadzobníka odmien zúčastnenej osoby uplatňovaná v podobe nároku na tzv. primeranú odmenu (§ 119 AZ) za retransmisiu audiovizuálnych záznamov, v tomto smere sťažovateľka nedisponuje žiadnym oprávneným (už vôbec nie zhodným ako zavádzajúco tvrdí) na výkon kolektívnej správy ani zákonným mandátom, keď tieto práva patria zo zákona výrobcovi a sťažovateľka nezastupuje jediného z nich, sporové konanie sa sťažovateľky teda z väčšej časti vôbec netýka (a to ani len okrajovo).“.

K ústavnej sťažnosti sťažovateľky Slovak Telekom zúčastnená osoba vo svojom vyjadrení v podstatnom uviedla, že «dohodou o urovaní hromadnou Licenčnou zmluvou, ktorú sťažovateľky uzavreli neboli a nemohli byť vysporiadané všetky povinnosti z použitia audiovizuálnych diel káblovou retransmisiou, nič také si nedohodli (a ani nemohli), keď ako jasne vyplýva z čl. III bod 2 Hromadnej licenčnej zmluvy cit. „... LITA odplatne udeľuje Prevádzkovateľovi súhlas (licenciu) na použitie všetkých audiovizuálnych diel, ku ktorým spravuje autorské majetkové práva...“ t. j. udeľuje licenciu len na tie audiovizuálne diela, ktoré spravuje pre svojich nositeľov.».

II.3. Replika sťažovateľiek:

12. 1. Právny zástupca sťažovateľky Slovak Telekom sa k stanovisku okresného súdu a vyjadreniu SAPY vyjadril podaním doručeným 8. júna 2021. V podstatnom uviedol, že okresný súd sa bližšie k dôvodom, ktoré viedli zákonnú sudkyňu k záveru o neexistencii právneho záujmu na výsledku

sporu v napadnutom uznesení, nevyjadril, podobne ako ani k argumentácii sťažovateľky, ktorou odôvodňovala porušenie svojich práv napadnutým uznesením. Upozornil na to, že okresný súd uznesením č. k. 12 Ca 19/2019-1040 z 19. apríla 2021 prerušil konanie do právoplatného skončenia konania vedeného na ústavnom súde, pričom z bodu 9 odôvodnenia jeho uznesenia vyplýva, že okresný súd okrem iného odôvodnil svoj postup tým, že „*prípadná účasť a podania subjektu LITA, autorská spoločnosť... sú spôsobilé ovplyvniť priebeh a výsledok konania*“. Sťažovateľka je toho názoru, že tento záver je vecne správny a svedčí o tom, že okresný súd sám pripustil, že účasť LITY v pozícii intervenienta je spôsobilá ovplyvniť výsledok konania, a teda musí existovať právny záujem na výsledku konania. Pokiaľ ide o tvrdenie o nepotrebnosti doručovania návrhu SAPY na nepripustenie LITY do konania, právny zástupca sťažovateľky vyjadril presvedčenie, že ide o neakceptovateľné tvrdenie, pretože nie je zrejmé, z akého ustanovenia platného právneho predpisu okresný súd vyvodil záver o koncentrácii konania v prípade podania návrhu na nepripustenie vstupu intervenienta do konania. Potrebnosť doručovania takého návrhu je daná aj tým, že o vstupe intervenienta do konania súd nerozhoduje, iba ak niektorá zo strán navrhne, aby súd rozhodol o nepripustení vstupu intervenienta do konania. Do podania takéhoto návrhu nie je zrejmé, či niektorá zo strán sporu bude namietať vstup intervenienta do konania a z akých dôvodov považuje vstup intervenienta do konania za nedôvodný. Pokiaľ strana, ktorá navrhla nepripustenie intervencie, má možnosť sa vyjadriť k dôvodom vstupu intervenienta do konania, v prípade podania návrhu na nepripustenie intervenienta, ktorý nebol zaslaný na vyjadrenie ostatným stranám sporu, takýmto postupom súdu dochádza k vylúčeniu možnosti ostatných strán sporu sa vyjadriť k dôvodom, pre ktoré sa navrhuje nepripustenie intervenienta. Uvedený postup možno považovať za narušenie princípu kontradiktórnosti, ako aj rovnosti účastníkov konania.

12.2. Zároveň právny zástupca sťažovateľky dal do pozornosti ústavného súdu skutočnosť, že už iný senát ústavného súdu posúdil opačnú ústavnú sťažnosť SAPY (III. ÚS 261/2021) ako zjavne neopodstatnenú. V ústavnej sťažnosti SAPA namietala ústavnú udržateľnosť iného uznesenia súdu prvej inštancie v inom spore, pričom tam napadnutým uznesením bolo rozhodnuté o pripustení LITY v skutkovo a právne obdobnej veci s rovnakými účastníkmi do prebiehajúceho konania, teda opačne.

13. Právna zástupkyňa sťažovateľky LITY sa k stanovisku okresného súdu a vyjadreniu SAPY vyjadrila podaním doručeným 22. júna 2021. Vo svojom vyjadrení poukazuje na to, že zákonná sudkyňa pri rozhodovaní veci vôbec neprihliadala na rozsiahle vyjadrenie sťažovateľky v predmetnej veci, ktoré bolo súdu doručené 28. novembra 2020, teda tri a pol mesiaca pred samotným vydaním napadnutého uznesenia, a nijako sa s jeho obsahom v napadnutom uznesení nevysporiadala. Rovnako ako sťažovateľka Slovak Telekom namieta, že nemala možnosť zaujať stanovisko k návrhu na nepripustenie svojho vstupu do konania, ani jej nebolo oznámené, že takýto návrh bol zo strany SAPY ako žalobcu podaný. Pokiaľ okresný súd tvrdí, že nepovažoval za potrebné vyzývať sťažovateľku Slovak Telekom na vyjadrenie sa k návrhu na nepripustenie intervenienta do konania z dôvodu koncentrácie konania, je potrebné poukázať na to, že okresný súd pri následnom rozhodovaní o prerušení konania podľa § 164 CSP už považoval za účelné a vhodné dopytovať sa strán sporu, či súhlasia s prerušením konania. V ďalšom právna zástupkyňa zotrvala na dôvodnosti podanej ústavnej sťažnosti.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

14. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, stanoviskami účastníkov konania, ako aj s obsahom spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

15. Vychádzajúc z podstaty námietok sťažovateľiek, ústavný súd konštatuje, že zásadne nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie práva s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 391/09). Ústavný súd nevykladá iné ako ústavné zákony, a preto preskúmava len to, či orgán verejnej moci ten-ktorý zákon nevyložil spôsobom, ktorý je svojvoľný (arbitrárny) alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu takýchto právnych úprav (II. ÚS 348/08).

16. Arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

17. Podstata základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa tvrdí, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy).

18. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že práve tieto súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (obdobne napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09).

19. Čo sa týka námietok porušenia princípu kontradiktórnosti konania ústavný súd konštatuje, že v teoretickej rovine je možné uviesť, že z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že princíp rovnosti zbraní znamená, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej situácie, než v ktorej je protistrana. Právo na kontradiktórne konanie znamená, že procesné strany musia dostať príležitosť nielen predložiť všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale i zoznámiť sa so všetkými ďalšími dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa k nim (rozsudok ESLP zo 4. 6. 2002 vo veci Komanický proti Slovenskej republike, body 45 a 46, rozsudok ESLP z 13. 1. 2015 vo veci Trančíková proti Slovenskej republike). Inými slovami, z princípu kontradiktórnosti konania vyplýva, že samotný účastník konania musí mať možnosť posúdiť, či a do akej miery je písomné vyjadrenie odporcu (protistrany v súdnom konaní) právne významné, či obsahuje také skutkové a právne dôvody, na ktoré je potrebné z jeho strany reagovať, alebo inak je vhodné sa k nemu vyjadriť, v dôsledku čoho je teda len na účastníkovi konania, aby sám posúdil, či určité stanovisko k vyjadreniu protistrany vyžaduje komentár z jeho strany (rozsudok ESLP z 18. 2. 1997 vo veci Niderost-Huber proti Švajčiarsku, sťažnosť č. 18990/91, body 27 a 29, rozsudok ESLP z 13. 1. 2015 vo veci Trančíková proti Slovenskej republike), a pritom nezáleží, aký je jeho skutočný účinok na súdne rozhodnutie (rozsudok ESLP z 31. 5. 2001 vo veci K. S. proti Fínsku, rozsudok ESLP z 28. 6. 2001 vo veci F. R. proti Švajčiarsku). Inak povedané, požiadavka „kontradiktórnosti konania“ sa v judikatúre ESLP chápe skôr formálne, t. j. z jej hľadiska v podstate nezáleží alebo len málo záleží na skutočnom obsahu a význame informácie alebo argumentov predložených súdu vrátane ich samotného dopadu na rozhodnutie súdu/orgánu verejnej moci.

20. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že aj Súdny dvor zdôraznil, že na splnenie požiadaviek spojených s právom na spravodlivé súdne konanie je totiž potrebné, aby sa účastníci konania oboznámili a mali možnosť kontradiktórne sa vyjadriť tak ku skutkovým, ako aj k právnym okolnostiam, ktoré sú rozhodujúce pre výsledok konania (pozri rozsudok Komisia/Írsko a i. z 2. 12. 2009, C89/08 P, Zb. s. I11245, už citovaný bod 55, ako aj bod 56).

21. Kontradiktórnosť, nerozlučne spätá s princípom rovnosti zbraní, je univerzálnym právnym princípom platným v celom právnom poriadku, teda aj v občianskom súdnom konaní, a súd každého druhu a stupňa ho musí plne rešpektovať. Dôvodom je fakt, že jednou z jeho hlavných funkcií je oboznámiť účastníka konania so všetkými dokumentmi a dôkazmi, ktoré môžu ovplyvniť rozhodnutie a poskytnúť mu možnosti sa k nim vyjadriť. Ide predovšetkým o dôkazy, stanoviská a vyjadrenia protistrany v konaní alebo dôkaz, resp. stanovisko nezúčastneného subjektu (znalec, svedok a pod.) či zabezpečeného samotným konajúcim orgánom z vlastnej iniciatívy. Tým sa účastníkovi konania garantuje právo byť vypočutý (*audiatur et altera pars*), resp. právo na obhajobu. Ani podľa ústavného súdu však zásada kontradiktórnosti nemá absolútny charakter, pretože existujú aj výnimky z uvedeného pravidla, kde okolnosti prípadu alebo procesnej situácie vylučujú uplatňovanie tejto zásady (napr. rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 481/2012). Ústavný súd aj v inom svojom rozhodnutí konštatoval, že kontradiktórnosť konania nemôže prechádzať do roviny „absolútna“ (rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 18/2013).

22. Tieto zásady týkajúce sa vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti, ktoré možno vyvodiť z doterajšej konštantnej judikatúry ústavného súdu, boli relevantné aj v danej veci. Z týchto hľadísk preto posudzoval ústavný súd aj sťažovateľkami napadnuté rozhodnutie všeobecného súdu.

K rozhodovaniu o intervencii všeobecne

23. Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti už v súvislosti s postavením vedľajšieho účastníka konania podľa Občianskeho súdneho poriadku judikoval, že rozhodnutie o vedľajšom účastníkovi konania je spôsobilé zasiahnuť do základného práva na súdnu ochranu, resp. spravodlivý proces (IV. ÚS 60/2010). Po prijatí Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) inštitút vedľajšieho účastníka a jeho postavenie boli transformované do inštitútu intervenienta.

24. Intervenient je ten, kto sa zúčastňuje na konaní popri žalobcovi alebo žalovanom a má právny záujem na výsledku konania (§ 82 ods. 1 CSP).

V zmysle § 82 CSP intervenient vstupuje do konania z vlastného podnetu alebo na základe oznámenia o spore podľa § 86 písomným podaním (ods. 1).

Vstup intervenienta je prípustný počas celého konania (ods. 2).

V podaní, ktorým vstupuje do konania, musí intervenient okrem všeobecných náležitostí podania uviesť tvrdenia, ktoré odôvodňujú jeho právny záujem na výsledku konania (ods. 3).

Vstup intervenienta do konania súd oznámi stranám (ods. 4).

Podľa § 83 CSP súd na návrh rozhodne, či je vstup intervenienta prípustný.

25. Z citovanej právnej úpravy vyplývajú dve zásadné charakteristiky inštitútu intervencie na základe vlastného podnetu. Subjekt, ktorý má záujem sa zúčastniť konania ako intervenient, musí v oznámení o svojom vstupe do konania uviesť tvrdenia, ktorými odôvodňuje svoj právny záujem na výsledku konania, do ktorého chce vstúpiť. Všeobecný súd rozhoduje o neprípustení jeho vstupu len v prípade, ak to niektorá zo strán sporu navrhne.

26. Hlavným zmyslom intervencie je procesná ekonómia a predchádzanie následným sporom, ktoré môžu mať základ v konaní, v ktorom sa riešia hmotnoprávne vzťahy sporových strán, pričom tieto môžu mať vplyv aj na hmotnoprávne postavenie tretej osoby (potenciálneho intervenienta). Právny záujem osoby intervenienta je daný jednak predmetom sporu z hľadiska hmotného práva, ako aj potenciálnym dopadom na hmotnoprávne vzťahy intervenienta s niektorou zo strán sporu v závislosti od jeho výsledku. Z uvedeného tiež vyplýva, že právny záujem intervenienta na výsledku sporu je v konaní pretavený do pomoci strane, na ktorej ako intervenient vystupuje. Ide o legitímnu pomoc intervenienta jednej zo strán sporu, ktorá je daná samotnou právnou konštrukciou inštitútu intervencie. Preto je možné tiež dospieť k záveru, že nesprávne či arbitrárne

rozhodnutie o nepripustení intervenienta môže mať za následok porušenia práv vylúčeného intervenienta v podobe odmietnutia prístupu k súdu v rozpore s právnym poriadkom a taktiež ním môže byť zasiahnuté do procesných práv strany, na ktorej podporu mal intervenient vystupovať, keďže negatívnym spôsobom v rozpore s právnym poriadkom je spôsobilé obmedziť právo hájiť svoje záujmy prostredníctvom účasti a pomoci intervenienta, a tým aj ovplyvniť konečné rozhodnutie súdu v spore. Naopak, v súvislosti s povolením vstupu intervenienta do konania nie je možné dospieť k záveru o porušení procesných práv strany, ktorá vystupuje ako protistrana strany, na ktorej intervenient vystupuje, pretože sa jej nezabraňuje alebo výrazne nesťažuje realizácia jej práv v prebiehajúcom civilnom spore (k tomu pozri III. ÚS 261/2021). Je to dané už aj tým, že samotná strana svojím návrhom na nepripustenie intervenienta do konania tvrdí, že neexistuje právny záujem intervenienta na výsledku konania, teda tvrdí, že intervenient nie je spôsobilý svojou aktivitou zasiahnuť do výsledku sporu z hľadiska jeho predmetu.

27. Tvrdený právny záujem na výsledku konania intervenienta je predmetom rozhodovania zo strany súdu až vtedy, ak niektorá zo strán sporu tvrdí nedostatok právneho záujmu vstupujúceho intervenienta. Pri posúdení existencie právneho záujmu na výsledku konania je potrebné mať na zreteli skutočnosť, že ide o objektívnu kategóriu. Teda je potrebné skúmať hmotnoprávne vzťahy sporových strán a ich hmotnoprávny dopad na tretie osoby v kontexte predmetu sporu. V prípade, ak súd zistí, že neexistuje spojitosť medzi hmotnoprávnym postavením subjektu, ktorý vstúpil do konania ako intervenient, a výsledkom sporu v korelácii s dôvodmi tvrdenými v oznámení o vstupe do sporu, je oprávnený rozhodnúť o jeho nepripustení do konania. V pochybnostiach, ak nie je možné s istotou vylúčiť potenciálny dopad výsledku sporu na intervenienta, je potom nevyhnutné dospieť k záveru, že intervencia je prípustná, a návrh na nepripustenie intervenienta zamietnuť v súlade so zásadou poskytovať v prípade pochybností výklad, ktorý je pre dotknutého účastníka priaznivejší a poskytuje mu viac práv.

K porušeniu označených práv sťažovateliek

28. Ústavný súd po preskúmaní veci konštatuje, že predmetom rozhodovania okresného súdu v prerokúvanej veci bol návrh SAPY na nepripustenie intervenienta LITY do konania a s tým súvisiaca otázka, či LITA v spore o zaplatenie 6 313 653 eur s príslušenstvom z titulu bezdôvodného obohatenia pre nezaplatenie licenčnej odmeny za udelenie súhlasu na použitie audiovizuálneho diela jeho uvedením na verejnosti káblovou retransmisiou a primeranej odmeny za použitie audiovizuálneho záznamu, ktorý je originálom audiovizuálneho diela (pozri návrh na vydanie platobného rozkazu č. 1. 4 súdneho spisu) vedenom proti Slovak Telekom ako prevádzkovateľom káblovej retransmisie má právny záujem na výsledku sporu.

29. Ústavný súd po preskúmaní veci upriamil svoju pozornosť na tú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia, ktorá viedla okresný súd k záveru, že vstup LITY do konania je neprípustný.

30. Okresný súd v odôvodnení svojho napadnutého uznesenia konštatoval, že oznámením LITY došlo k vstupu intervenienta do konania. LITA svoj právny záujem odôvodnila tým, že so Slovak Telekom uzavrela hromadnú licenčnú zmluvu a dohodu o urovnaní, ktorou Slovak Telekom (žalovaná) vysporiadala povinnosti vzniknuté z používania audiovizuálnych diel káblovou retransmisiou, preto pokiaľ by SAPA v tomto spore uspela, došlo by k bezdôvodnému obohateniu SAPY na úkor LITY a ňou zastupovaných nositeľov práv k audiovizuálnym dielam, keďže LITA je tá, ktorá na základe zmluvného a zákonného mandátu vykonáva správu práv autorov audiovizuálnych diel pri ich použití káblovou retransmisiou. Ďalej tiež argumentovala tým, že ak by súd žalobe SAPY vyhovel, Slovak Telekom by mohol žalobou uplatniť peňažný nárok proti LITE z dôvodu, že dohodou o urovnaní a licenčnou zmluvou, ktorú so Slovak Telekom uzavrela, mali byť a neboli vysporiadané všetky povinnosti Slovak Telekom z použitia audiovizuálnych diel káblovou retransmisiou (bod 3 odôvodnenia napadnutého uznesenia).

31. Okresný súd ďalej v odôvodnení uviedol, že rozhodoval na základe návrhu SAPY, ktorá argumentačne popierala právny záujem LITY na výsledku sporu, ktorú okresný súd aj opísal (bod 4 odôvodnenia napadnutého uznesenia). Podstatou je tvrdenie SAPY, že si uplatnila samostatný, nezávislý nárok od nárokov iných organizácii kolektívnej správy s poukazom na konkrétne ustanovenia autorského zákona. Poprela argumentáciu LITY, že by mohlo vzniknúť na jej strane bezdôvodné obohatenie, keďže to povaha žalobou uplatneného nároku vylučuje.

32. Samotné posúdenie návrhu SAPY na nepripustenie intervenienta LITY do predmetného konania je okresným súdom koncentrované do bodu 6 odôvodnenia napadnutého uznesenia, ktoré ústavný súd na tomto mieste odcituje:

„Súd posúdil návrh žalobcu na nepripustenie vstupu intervenienta na strane žalovaného, subjektu LITA... do konania, a dospel k záveru, že návrh žalobcu je dôvodný. Vzhľadom na predmet konania, kde žalobca sa domáha od žalovaného zaplata sumy 6.313.653,- EUR titulom bezdôvodného obohatenia z dôvodu nezaplata licenčnej odmeny za časť roka 2016, rok 2017 a rok 2018 za vykonávanie káblvej retransmisie audiovizuálnych diel a záznamov prostredníctvom ponúkaných programových služieb – televíznych kanálov pre svojich zákazníkov bez udelenia súhlasu a zaplata odmeny za udelenie súhlasu, bez zaplata primeranej odmeny nositeľom práva, ktorých ako organizácia kolektívnej správy zastupuje žalobca, nemožno konštatovať oprávnenosť účasti subjektu LITA... ako intervenienta na strane žalovaného v konaní. Intervenient na strane žalovaného, subjekt LITA... nepreukázal svoj právny záujem na výsledku sporu, nakoľko prípadný vyhovujúci rozsudok vo veci samej ho nie je spôsobilý akokoľvek ovplyvniť. Takýto rozsudok bude záväzný iba vo vzťahu k žalovanému, a to aj v prípade jeho výkonu. Rovnako nie je tento spôsobilý ovplyvniť akékoľvek hmotnoprávne vzťahy medzi žalovaným a intervenientom na strane žalovaného, subjektom LITA..., (dohoda o urovnaní a hromadná licenčná zmluva) nakoľko tieto nie sú predmetom tohto konania, a to ani vo vzťahu k aktívnej vecnej legitimácii žalobcu na podanie žaloby, ktorú súd v tomto štádiu konania vzhľadom na predložené oprávnenia na výkon kolektívnej správy práv nepovažuje za spornú.“

33. Ústavný súd k takto koncipovanému odôvodneniu napadnutého rozhodnutia konštatuje, že okresný súd zaujal arbitrárne a nepreskúmateľné stanovisko, že LITA nepreukázala právny záujem na výsledku sporu, keďže rozsudok vo veci samej ju údajne nemôže akokoľvek ovplyvniť ani ovplyvniť akékoľvek hmotnoprávne vzťahy medzi Slovak Telekom a LITOU. K argumentácii LITY len uviedol, že dohoda o urovnaní a hromadná licenčná zmluva nie sú predmetom tohto konania a vzhľadom na oprávnenie SAPY na výkon kolektívnej správy práv nepovažuje aktívnu legitímáciu SAPY za spornú.

34. Z predloženého spisu a relevantných tvrdení Slovak Telekom a Lity však vyplývajú tieto rozhodné a podstatné skutočnosti pre ústavnoprávne posúdenie prijatého záveru o nedostatku relevantného právneho záujmu LITY na výsledku sporu:

a) jedným zo žalobou uplatňovaných nárokov SAPY (ako orgánu kolektívnej správy) je odmena za použitie diel v rámci káblovej retransmisie v rozhodnom období (okrem toho aj nárok na primeranú odmenu, pozn.);

b) žalovaná Slovak Telekom v konaní tvrdí a predložila dôkazy, na ktoré sa argumentačne odvolávala, že žalobou uplatnený nárok v časti odmeny za použitie diel v rámci káblovej retransmisie v rozhodnom období vysporiadala s inou organizáciou kolektívnej správy s LITOU, ktorá má rovnaké oprávnenie v oblasti výkonu práv kolektívnej správy ako SAPA [pozri a porovnaj bod b) oprávnenia SAPY na č. 1. 6 súdneho spisu a bod d) oprávnenia LITY na č. 1. 37 súdneho spisu];

c) z obsahu dohody o urovnaní (č. 1. 106 a nasl. súdneho spisu) pre rozhodné obdobie vyplýva, že Slovak Telekom vysporiadala v čl. III ods. 2 dohody o urovnaní vo vzťahu k organizáciám kolektívnej správy, ktoré spravujú práva k audiovizuálnym dielam (SLOVGRAM a LITA), všetky vzniknuté majetkové práva alebo tie, ktoré mohli vzniknúť, teda aj odmeny za použitie audiovizuálnych diel káblou retransmisiou (licenčná odmena);

d) z obsahu hromadnej licenčnej zmluvy pre rozhodné obdobie (č. 1. 118 a nasl. súdneho spisu) uzavretej medzi Slovak Telekom a organizáciami kolektívnej správy, ktoré spravujú práva k audiovizuálnym dielam (SLOVGRAM a LITA), konkrétne z čl. II vyplýva, že predmetom zmluvy je aj vysporiadanie majetkových práv ku všetkým predmetom ochrany v súvislosti s káblou retransmisiou uskutočňovanou Slovak Telekom.

35. Z uvedených rozhodných skutočností je podľa názoru ústavného súdu zrejmé a nepochybné, že sťažovateľka Slovak Telekom sa v prebiehajúcom konaní bráni vo vzťahu k časti uplatňovaného nároku (licenčná odmena za použitie audiovizuálnych diel káblou retransmisiou) tým, že tieto majetkové práva pre rozhodné obdobie už vysporiadala s inými organizáciami kolektívnej správy, ako je SAPA, konkrétne LITOU, ktorá má rovnaké oprávnenie v tomto smere ako SAPA.

36. Právny záujem LITY na výsledku konania je podľa názoru ústavného súdu preukázateľne daný skutočnosťou, že sa žalobou uplatňuje nárok, o ktorom Slovak Telekom, ako aj LITA tvrdia, že bol už pre rozhodné obdobie vysporiadaný (konzumovaný) na základe ich dohody o urovnaní

a hromadnej licenčnej zmluvy, a vysporiadanie sa má týkať všetkých majetkových práv súvisiacich s káblovou retransmisiou, ktorú prevádzkuje Slovak Telekom. Ústavný súd preto konštatuje, že záver okresného súdu o nepreukázaní právneho záujmu LITY na výsledku sporu je nielenže nepreskúmateľný, a preto arbitrárny, ale aj vecne nesprávny, v rozpore s obsahom spisu. Pokiaľ ide o záver okresného súdu, že výsledok konania nie je spôsobilý „ovplyvniť akékoľvek hmotnoprávne vzťahy medzi žalovaným a intervenientom na strane žalovaného, subjektom LITA“, ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na oprávnenia LITY a SAPY na výkon kolektívnej správy je (vychádzajúc z uzavretých dohôd medzi Slovak Telekom a LITOU) minimálne sporné, či SAPA uplatňuje tie isté nároky, ktoré už boli vysporiadané týmito dohodami. Preto je dôvodné a žiaduce, aby LITA ako intervenient v prebiehajúcom konaní potvrdila, resp. vyvrátila tvrdenia Slovak Telekom o vysporiadaní žalobou uplatnených nárokov.

37. Ústavný súd zároveň považoval za nevyhnutné reagovať aj na stanovisko, argumenty a obranu SAPY ako vedľajšieho účastníka v tomto konaní. SAPA podobne ako v prebiehajúcom konaní, aj vo svojom stanovisku vlastne tvrdí, že predmetom žaloby sú jej iné nároky ako tie, ktoré Slovak Telekom vysporiadala s LITOU ako organizáciou kolektívnej správy na základe zmlúv uzatvorených s autormi. Argumentačne sa domáha takého výkladu autorského zákona s poukazom na znenie § 169 ods. 4 písm. b) autorského zákona v spojení s § 165 ods. 9 a 10 autorského zákona, že SAPA ako organizácia kolektívnej správy zastupuje ex lege práve tých ostatných autorov audiovizuálnych diel, ktoré nepokrýva LITA (na základe zmlúv s nositeľmi uzavretých s LITOU) vo veci správy majetkových práv autorov za použitie audiovizuálnych diel káblovou retransmisiou, pretože títo autori neprejavili vôľu domáhať sa svojich nárokov sami a neuzavreli ani zmluvu s LITOU. S uvedeným právnym názorom ako obranou nemožno súhlasiť, pretože nemá oporu v autorskom zákone, dokonca je v rozpore s obsahom § 86 autorského zákona, na ktorý SAPA vo svojom vyjadrení poukazovala (pozri bod 11 odôvodnenia tohto nálezu). Podľa § 86 autorského zákona predpokladom výkonu majetkových práv k audiovizuálnemu dielu autorov výrobcom originálu audiovizuálneho diela je písomný súhlas na vyhotovenie diela, dohoda o odmene za vytvorenie diela a dohoda o odmene za použitie diela, pokiaľ nie je stanovené inak. Vzhľadom na to SAPA (ako organizácia kolektívnej správy združujúca producentov ako výrobcov audiovizuálnych diel, pozn.) je pri výkone majetkových práv (teda aj predmetnom spore) povinná preukázať predpoklady na výkon týchto majetkových práv zmluvami s autormi, v prospech ktorých kolektívnu správu vykonáva. Pokiaľ by bol výklad dotknutých ustanovení autorského zákona predostretý SAPOU správny, týkal by sa rovnako aj LITY, s ktorou Slovak Telekom vysporiadala sporné licenčné práva za použitie audiovizuálnych diel káblovou retransmisiou. Ústavný súd, vychádzajúc z uvedeného a dôkazov, ktoré sú obsahom súdneho spisu a ktoré SAPA predložila v predmetnom konaní na podporu svojho tvrdenia o zastupovaní iných autorov pri použití ich diel v káblovej retransmisii, konštatuje, že obsahom spisu sú buď nepodpísané návrhy zmlúv, na základe ktorých teda rozhodne nie je možné ustáliť záver, že zastupuje iných autorov ako tých, ktorých práva mali byť vysporiadané zmluvne medzi Slovak Telekom a LITOU, alebo ide o zmluvy, ktoré sa týkajú iných nárokov než tých, ktoré sú predmetom konania. Predpokladom záveru o rozdielnosti uplatňovaného nároku je okrem iného aj ustálenie skutkovej otázky, koho majetkové práva SAPA vykonáva v rámci kolektívnej správy majetkových práv v súvislosti s káblovou retransmisiou a uplatňuje v predmetnom konaní.

38. Ústavný súd tak dospel k záveru, že napadnuté uznesenie okresného súdu je arbitrárne a nepreskúmateľné, keďže nedáva žiadne relevantné odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany a nereflektuje na rozhodné skutkové okolnosti veci, na ktoré sa sťažovateľky v konaní odvolávali. Vychádzajúc zo skutočnosti, že v dôsledku takéhoto arbitrárneho rozhodnutia bola vylúčená účasť intervenienta LITY v napadnutom konaní, ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým uznesením okresného súdu došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky LITY podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu). Napadnuté uznesenie okresného súdu preto zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie (bod 3 výroku nálezu).

39. Ústavný súd pri posudzovaní otázky, či v okolnostiach veci došlo aj k porušeniu označených práv sťažovateľky Slovak Telekom, ktorá okrem porušenia tých istých práv ako LITA namietala aj porušenie rovnosti účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, sa ústavný súd v prvom rade zameril na posúdenie namietaného porušenia princípu rovnosti účastníkov v konaní. Sťažovateľka Slovak Telekom porušenie čl. 47 ods. 3 ústavy odôvodnila porušením princípu kontradiktórnosti, spočívajúcim v tom, že okresný súd jej ako strane konania nevytvoril možnosť vyjadriť sa k návrhu protistrany na nepripustenie intervenienta do konania pred samotným vydaním napadnutého uznesenia okresného súdu.

40. Ústavný súd po preskúmaní súdneho spisu konštatuje, že okresný súd pochybil, ak sťažovateľke odňal možnosť vyjadriť sa k návrhu na nepripustenie intervenienta do konania a návrh na nepripustenie intervenienta do konania zaslal až spolu so samotným napadnutým uznesením, čím nepochybne vylúčil možnosť strany konania predniesť svoje argumenty, a tým ovplyvniť rozhodnutie súdu o ne/pripustení intervencie. Odmietol argumentáciu okresného súdu spočívajúcu v koncentrácii a procesnej ekonómii konania, pretože tá nemôže byť na úkor jednej zo strán sporu v situácii, keď sa rozhoduje o návrhu protistrany, najmä v situácii, že rozhodnutie o návrhu má potenciál ovplyvniť výsledok konania. Preto dospel k záveru, že takýmto postupom okresného súdu a následným vydaním napadnutého uznesenia bez vedomia sťažovateľky došlo k porušeniu princípu rovnosti účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy. Zároveň ním došlo aj k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže princíp kontradiktórnosti je jedným z jeho aspektov (bod 2 výroku nálezu).

41. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva sťažovateľky Slovak Telekom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny napadnutým uznesením okresného súdu, ústavný súd dospel k záveru, že došlo k porušeniu aj tohto základného práva sťažovateľky. Je tomu tak preto, že sťažovateľka zároveň namietala aj porušenie jedného z aspektov súdnej ochrany, resp. komponentu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to porušenie rovnosti účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy. Slovenský ústavodarca síce upravil tento aspekt práva na spravodlivý proces v čl. 47 ods. 3 ústavy samostatne, ale vychádzajúc z koncepcie, že právo na súdnu ochranu, podobne ako aj právo na spravodlivý proces zahŕňa v sebe aj jeho jednotlivé

komponenty či aspekty, v prípade súbežného namietania porušenia práva na rovnosť účastníkov v konaní, ako aj práva na súdnu ochranu, ak ústavný súd dospeje k záveru o porušení tohto aspektu spravodlivého procesu, ktorý je samostatne upravený v VII. oddiele druhej hlavy ústavy, nevyhnutne musí dospieť aj k záveru o porušení základného práva všeobecnejšej povahy podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

42. V ďalšom postupe je okresný súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Okresný súd je tiež viazaný rozhodnutím o vrátení veci na ďalšie konanie, ktoré je vykonateľné jeho doručením (§ 134 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

IV. Trovy konania

43. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania. Právni zástupcovia sťažovateľiek si nárok na náhradu trov konania uplatnili.

44. Ústavný súd priznal sťažovateľkám náhradu trov konania z dôvodu ich právneho zastúpenia advokátom podľa § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov pozostávajúcu z odmeny advokáta za tri úkony právnej služby. Za úkony uskutočnené v roku 2021 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti, vyjadrenie k stanovisku okresného súdu a zúčastnenej osoby) patrí odmena v sume trikrát po 181,17 eur a režijný paušál v sume trikrát po 10,87 eur. Náhradu trov konania predstavuje sumu 576,12 eur, ktorá sa v prípade, že právny zástupca je aj platcom dane z pridanej hodnoty, zvyšuje o 20 %, a preto predstavuje sumu 691,34 eur.

45. Vychádzajúc z uvedeného, vzhľadom na skutočnosť, že obaja právni zástupcovia sťažovateľiek sú platcami dane z pridanej hodnoty, ústavný súd obom sťažovateľkám priznal náhradu trov konania 691,34 eur (bod 4 a 5 výroku nálezu).

46. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnych zástupcov sťažovateľiek do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

47. Toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. novembra 2021

Peter Molnár
predseda senátu